

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.:**

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 08
Ταχ. Κώδικας: 105 59 - Αθήνα
Πληροφορίες: Κ. Λιακόπουλος
Τηλέφωνο: 2144055235
e-mail: kostis.liakopoulos@gmail.com

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Λήψη μέτρων για την προστασία της πρώτης κατοικίας ηλικιωμένων

ΣΧΕΤ: Η αριθ. πρωτ. **6085/26-07-2024** Ερώτηση.

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους βουλευτές του ΚΚΕ κ.κ. Δάγκα Βιβή, Γκιόκα Γιάννη, Αμπατιέλο Νίκο, Δελή Γιάννη, Έξαρχο Νίκο, Καραθανασόπουλο Νίκο, Κατσώτη Χρήστο, Κομνηνάκα Μαρία, Παπαναστάση Νίκο, Μαρίνο Γιώργο, Μεταξά Βασίλη και Συντυχάκη Μανώλη, αναφορικά με το παραπάνω θέμα, σας γνωρίζουμε ότι η λήψη μέτρων προστασίας δανειοληπτών από εξώσεις είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών.

Γ' αυτό και αναφορικά με τις ευάλωτες ομάδες, στο πλαίσιο βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου για την στήριξη του συνόλου των δανειοληπτών και ειδικώς των ευάλωτων, τροποποιήθηκε δυνάμει του ν. 5072/2023, ο ν. 4738/2020, ώστε να περιλαμβάνει πρόνοιες για τους ευάλωτους δανειολήπτες, μεταξύ των οποίων η τιθέμενη από το άρθρο 66 του ν. 5072/2023, με την οποία τεκμαίρεται για τον ευάλωτο δανειολήπτη, ο οποίος υποβάλλει αίτηση στον εξωδικαστικό μηχανισμό, η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών επί της παραγόμενης αντιπρότασής τους, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτικών φορέων, του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης.

Συνεπώς, η πρόταση αναδιάρθρωσης του χρέους των ευάλωτων οφειλετών (για τους οποίους έχει εκδοθεί η σχετική βεβαίωση), όπως προκύπτει από την εφαρμογή του υπολογιστικού εργαλείου του εξωδικαστικού θα γίνεται αυτόματα και υποχρεωτικά αποδεκτή από το σύνολο των πιστωτών. Υπενθυμίζεται ότι το υπολογιστικό εργαλείο προσδιορίζει το τελικό ποσό αποπληρωμής, το ύψος του «κουρέματος» και τον αριθμό των δόσεων, λαμβάνοντας υπόψη την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη, την αξία της περιουσίας του, κ.ά. Η ρύθμιση αυτή συνδυάζει την προστασία για τους ευάλωτους με πρόνοιες που επιτρέπουν τον έλεγχο ως προς το αν ο ενδιαφερόμενος είναι πράγματι ευάλωτος.

Εξάλλου, με την επίτευξη συμφωνίας αναδιάρθρωσης του χρέους αναστέλλονται οι πλειστηριασμοί κατά του οφειλέτη, ο οποίος αποκτά έτσι τη δυνατότητα να προστατεύσει την περιουσία του χωρίς να εξαρτάται από τυχόν απόρριψη -έστω και αιτιολογημένη- της πρότασης του εξωδικαστικού από την πλευρά των servicers.

Ένας από τους βασικούς πυλώνες του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας είναι η έμπρακτη στήριξη της τρίτης ηλικίας και των ευάλωτων ομάδων.

Μάλιστα, με Κοινή Υπουργική Απόφαση που υπογράφηκε με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, πετύχαμε τη βελτίωση των ρυθμίσεων του Εξωδικαστικού Μηχανισμού για τα άτομα με αναπηρία. Πιο αναλυτικά, πλέον, τα άτομα με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% θα εντάσσονται στην κατηγορία των ευάλωτων οφειλετών με αυξημένα όρια στα εισοδηματικά και περιουσιακά κριτήρια. Έτσι, θα ωφελούνται από την πρόβλεψη του νόμου για τους ευάλωτους οφειλέτες που ορίζει την αυτόματη και υποχρεωτική αποδοχή από τράπεζες και Δημόσιο της πρότασης αναδιάρθρωσης του χρέους τους στο πλαίσιο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού. Επιπλέον, ως ευάλωτοι οφειλέτες θα μπορούν να επωφεληθούν ευνοϊκότερων όρων διακανονισμού με τους χρηματοπιστωτικούς φορείς στο πλαίσιο της ρύθμισης οφειλών με ηλεκτρονική αίτηση μέσω του Κώδικα Δεοντολογίας των τραπεζών.

Προσφέρουμε φροντίδα, εξασφαλίζουμε ασφαλή και υποστηρικτική φιλοξενία, ενώ διασφαλίζουμε τη συνέχιση της επισιτιστικής βοήθειας και βελτιώνουμε την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές. Στοχεύουμε στην ενίσχυση της διαφάνειας, την κοινωνική επανένταξη και την εκπαίδευση στις νέες τεχνολογίες, δημιουργώντας ένα υποστηρικτικό περιβάλλον όπου οι ηλικιωμένοι και οι ευάλωτες ομάδες μπορούν να ζουν με αξιοπρέπεια.

Σε ό,τι αφορά αμιγώς τη στήριξη της τρίτης ηλικίας, μερικές από τις στοχευμένες πολιτικές που έχουν ληφθεί είναι οι εξής:

- Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων

Αυτή τη στιγμή υφίστανται 317 Μονάδες συνολικής δυναμικότητας 16.749 κλινών, που φιλοξενούν περίπου 14.600 περιθαλπομένους.

- Επισιτιστική βοήθεια και Υλική Στέρηση

Συνολικά 404 εκ. ευρώ από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 υποστήριξαν τη διανομή τροφίμων και Βασικών Υλικών Αγαθών σε περισσότερους από 1,5 εκατ. συμπολίτες μας σε 600 σημεία διανομής σε όλη τη χώρα με τη διανομή περισσότερο από 86 χιλιάδες τόνους τροφίμων. Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συνεχίζονται στο ΕΣΠΑ 2021-2027, με προϋπολογισμό 400 εκ. ευρώ που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+ και θα υλοποιείται από τις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Επιπλέον, με πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 6.804.866 ευρώ, υλοποιείται το πρόγραμμα της Ψηφιακής κατάρτισης ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες. Αφορά σε προγράμματα εξοικείωσης και εκπαίδευσης 3.600 ηλικιωμένων και 2.800 ατόμων με αναπηρίες στις νέες τεχνολογίες, κυρίως σε ό,τι αφορά την ψηφιακή πληροφόρηση, την επικοινωνία και τις δεξιότητες μέσω του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως η επικοινωνία μέσω

ψηφιακών εφαρμογών, η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών και η χρήση των ψηφιακών εφαρμογών του gov.gr.

Μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με 10.360.000 ευρώ δρομολογείται νέος τρόπος πληρωμής επιδομάτων, ενισχύσεων και παροχών της ΔΥΠΑ και του ΟΠΕΚΑ στοχεύοντας στην ενίσχυση της διαφάνειας, μέσα από τη χρήση προπληρωμένων καρτών. Το σύνολο του ποσού κάθε επιδόματος θα πιστώνεται στην προπληρωμένη κάρτα του δικαιούχου με δυνατότητα ανάληψης από το ATM έως και του 50% του ποσού. Επίσης, είναι σε εξέλιξη και η δημιουργία Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης πρόσβασης στην κοινωνική προστασία κι ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός του ΟΠΕΚΑ, με 9.966.996 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, όπου θα ενσωματωθούν όλα τα πληροφοριακά συστήματα, μέσω των οποίων υποβάλλονται οι αιτήσεις για τις εθνικές κοινωνικές παροχές και θα καταχωρούνται οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, που παρέχονται από ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς.

Σε ό,τι αφορά τη στεγαστική πολιτική του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, μετά από μια δεκαετία αδρανούς στεγαστικής πολιτικής, αναγνωρίσαμε εγκαίρως πόσο έχει οξυνθεί το πρόβλημα και από το μηδέν ξεκινήσαμε να χτίζουμε μια συνεκτική εθνική στεγαστική πολιτική, η οποία ανέρχεται στα 2,3 δις ευρώ.

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει διακριτό και σημαντικό ρόλο στην προστασία των ευάλωτων συμπολιτών, των ηλικιωμένων και ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την επισφάλεια στέγης. Για τον λόγο αυτό, το Υπουργείο είναι αρμόδιο για τα ακόλουθα υλοποιούμενα και σχεδιαζόμενα μέτρα:

1. Επίδομα Στέγασης

Ως ενισχυτική παρέμβαση για την πρόληψη και αντιμετώπιση της στεγαστικής επισφάλειας νοικοκυριών χαμηλού ή μεσαίου εισοδήματος που διαμένουν σε ενοικιαζόμενη κατοικία, υλοποιείται το πρόγραμμα του Επιδόματος Στέγασης. Το Επίδομα παρέχει 70 έως 210 ευρώ τον μήνα ανάλογα με τη σύνθεση της ωφελομένης μονάδας, έχει συνολικό ετήσιο προϋπολογισμό 400 εκατ. ευρώ από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ ο μέσος αριθμός των ωφελομένων νοικοκυριών για το 2023 ανήλθε σε 264.531.

Η υποβολή των αιτήσεων για το Επίδομα γίνεται από τους πολίτες απευθείας με κωδικούς taxis είτε διαμέσου των αρμοδίων υπηρεσιών των Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων και των Κέντρων Κοινότητας, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας του προγράμματος. Συναρμόδιες υπηρεσίες για την υλοποίηση του προγράμματος είναι η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλιση ΑΕ (ΗΔΙΚΑ) και ο ΟΠΕΚΑ.

2. Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής Ανασφάλιστων Υπερηλίκων

Το εν λόγω επίδομα στεγαστικής συνδρομής ανασφάλιστων υπερηλίκων χορηγείται σε ανασφάλιστα μοναχικά άτομα, τα οποία έχουν συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας τους ή ζεύγος ανασφάλιστων, συνδεδεμένων με γάμο ή με σύμφωνο συμβίωσης εκ των οποίων τουλάχιστον ο ένας έχει συμπληρώσει το εξηκοστό έβδομο (67^ο) έτος της ηλικίας του. (άρθρο 24 ν. 4756/2020). Το ύψος του επιδόματος ισούται με το ποσό του συμφωνηθέντος

μισθώματος, με ανώτατο όριο το ποσό των 362€. Σήμερα επιδοτούνται περίπου 700 υπερήλικες με το ετήσιο ποσό το 2023, να ανέρχεται σε 2.750.000 ευρώ.

3. Δομές Αστεγών

Λειτουργούν 12 Υπνωτήρια, 7 Ξενώνες και 12 Ανοικτά Κέντρα Ημέρας Αστεγών. Η συνολική δυναμικότητα στις δομές φιλοξενίας ανέρχεται σε 1.070 κλίνες. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, στους Ξενώνες Μεταβατικής Φιλοξενίας και στα Υπνωτήρια Αστεγών φιλοξενοούνται 704 άτομα εκ των οποίων:

- 540 άνδρες
- 164 γυναίκες
- 7 ανήλικα παιδιά
- 226 άτομα ηλικίας 67 ετών και άνω
- 88 άτομα αλλοδαπής υπηκοότητας

4. Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους»

Το Πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» υλοποιείται από το 2018 με Διαχειριστική Αρχή τον ΟΠΕΚΑ και στοχεύει στην παροχή στέγης, κοινωνικής στήριξης και εργασιακής επανένταξης αστέγων.

Με το άρθρο 15 του ν. 4756/2020 (ΦΕΚ 235 Α') το πρόγραμμα απέκτησε χαρακτήρα μόνιμης δημόσιας πολιτικής καθώς προβλέπεται η ανά διετία εφαρμογή του από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού. Ο προϋπολογισμός του προγράμματος ανερχόταν σε 10 εκ. ευρώ ανά διετία και το πρόγραμμα υλοποιείται από Δήμος σε συνεργασία με νομικά πρόσωπα αυτών ή πιστοποιημένα ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην πιο πρόσφατη φάση, εφαρμόστηκε από 42 Δήμους.

Σε εφαρμογή της διάταξης νόμου, εκδόθηκε η αριθ. Δ13οικ./42815/24-06-2021 Κ.Υ.Α. (Β'2788) και η αριθ. Δ13οικ./62914/28-08-2021 (ΑΔΑ: 63ΩΦ46ΜΤΛΚ-ΓΒ9) Πρόσκληση υποβολής Αιτήσεων Χρηματοδότησης βάσει της οποίας εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση 23 Σχέδια.

Σύμφωνα με τις Αποφάσεις έγκρισης Σχεδίων, εντάχθηκαν στο πρόγραμμα 558 νοικοκυριά (883 ωφελούμενοι), ενώ εξ' αυτών έχουν στεγαστεί μέχρι στιγμής 546 νοικοκυριά (855 ωφελούμενοι). Το σύνολο των ωφελούμενων που έχουν ενταχθεί σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα εργασία ανέρχεται σε 109 και σε επιδοτούμενη από το πρόγραμμα κατάρτιση 55.

Με τη νέα πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης προβλέπεται η αύξηση του προϋπολογισμού του προγράμματος σε 15 εκ. ευρώ ανά διετία και αναμένεται η αύξηση του αριθμού των ωφελούμενων νοικοκυριών σε 700. Κατ'επέκταση, αυξήθηκαν και οι προβλεπόμενες δαπάνες ενοικίου αναλογικά με τον αριθμό των μελών του ωφελούμενου νοικοκυριού, κατά 50 ευρώ και εντάχθηκαν δυο νέες κατηγορίες ωφελούμενων:

- οικογένειες και άτομα που ζουν σε παραχωρημένη οικία από το δημόσιο
- οικογένειες και άτομα που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες στέγασης.

Αναλυτικά, στην απόφαση προβλέπεται:

Για μονοπρόσωπο νοικοκυριό, ενοίκιο έως του ποσού των 300 ευρώ μηνιαίως, από 250 ευρώ.

Για νοικοκυριό με δυο μέλη έως του ποσού των 350 ευρώ μηνιαίως, από 300.

Για νοικοκυριό με 3 και περισσότερα μέλη έως του ποσού των 400 ευρώ μηνιαίως, από 350.

Οι δαπάνες οικοσκευής αυξάνονται κατά 200 ευρώ και διαμορφώνονται:

- από τα 1000 στα 1.200 ευρώ για μονομελές νοικοκυριό,
- από τα 1100 στα 1300 για νοικοκυριό δυο μελών και
- από 1500 από 1300 για τρία μέλη.

Ίδια αύξηση και ίδια ποσά για δαπάνες κοινοχρήστων και λογαριασμών ΔΕΚΟ.

Για τη νέα κατηγορία δαπανών που αφορά στις επισκευές και έκδοση ενεργειακών πιστοποιητικών, προκειμένου να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα ανεύρεσης στέγης στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος, τα ποσά διαμορφώνονται ως εξής:

- Έως τα 900 για μονομελές νοικοκυριό,
- Έως τα 1.000 για νοικοκυριό δυο μελών και
- Έως τα 1.200 για τρία μέλη.

Παράλληλα, έχει προβλεφθεί η συμμετοχή φορέων του Υπουργείου Υγείας που δραστηριοποιούνται στην πρόληψη, αντιμετώπιση, θεραπεία και κοινωνική επανένταξη των εξαρτώμενων ατόμων από ναρκωτικά, αλκοόλ, τυχερά παίγνια και κάθε άλλου είδους εξαρτήσεις (ΟΚΑΝΑ ΚΕΘΕΑ). Στόχος είναι η ένταξη σε επιδοτούμενη εργασία και κατάρτιση του 40% των ενηλίκων ωφελούμενων (με υποχρεωτικό κατώτατο δείκτη για τους φορείς υλοποίησης το 30%).

Στο νέο πρόγραμμα «Στέγαση και Εργασία για τους αστέγους» έγινε προσθήκη δαπανών ψυχαγωγίας για τα ωφελούμενα νοικοκυριά:

- έως 30 ευρώ για μονοπρόσωπα νοικοκυριά και
- έως 50 ευρώ για λοιπές κατηγορίες.

Παράλληλα, αυξήθηκαν οι κοινωνικοί λειτουργοί για την ψυχοκοινωνική υποστήριξη των ωφελούμενων κάθε σχεδίου. Ειδικότερα, μειώνεται σε 1 ανά 15 ωφελούμενα νοικοκυριά η κάλυψη από κοινωνικό λειτουργό από 20 που ήταν την προηγούμενη περίοδο.

Επιπλέον, το πρόγραμμα εμπλουτίζεται ακόμη περισσότερο με την εισαγωγή του θεσμού του Υποστηρικτή Ομοτίμων. Ακολουθώντας ευρωπαϊκά πρότυπα και προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη ενεργοποίηση των ωφελούμενων στο πρόγραμμα, πλέον προβλέπεται η δυνατότητα απασχόλησης ενός ατόμου με εμπειρία αστεγίας, του Υποστηρικτή Ομοτίμων (peer supporter).

Τέλος, προστέθηκε η δυνατότητα χρηματοδότησης έως 2 ομαδικών συνεδριών μηνιαίως για τους απασχολούμενους στο πρόγραμμα Κοινωνικούς Λειτουργούς ενώ αυξήθηκε και ο ελάχιστος αριθμός ωφελούμενων νοικοκυριών, ανά σχέδιο χρηματοδότησης από 10 σε 15 νοικοκυριά.

5. Κοινωνική Στέγαση για τις πλέον ευάλωτες ομάδες

Έχει ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης πιλοτικό πρόγραμμα με τίτλο «Δημιουργία δικτύου κοινωνικής/οικονομικά προσιτής κατοικίας», το οποίο θα εφαρμοστεί στους Δήμους Αθηναίων και Θεσσαλονίκης.

Στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση του στεγαστικού αποκλεισμού ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται ή βιώνουν έλλειψη στέγης μέσω της ένταξης μέρους του αδρανούς ιδιωτικού και δημόσιου στεγαστικού αποθέματος σε ένα σχήμα οικονομικά προσιτής ενοικιαζόμενης κατοικίας. Ειδικότερα, προβλέπεται η παροχή κινήτρων σε ιδιοκτήτες να ενταχθούν σε μια δεξαμενή κοινωνικών ενοικιαζόμενων κατοικιών και η διάθεση των κατοικιών αυτών στο πλαίσιο εφαρμογής προγραμμάτων στεγαστικής συνδρομής, με συμβόλαια μακροχρόνιας μίσθωσης με χαμηλότερο μίσθωμα για ευάλωτες ομάδες.

Η χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης περιλαμβάνει τα κόστη ανακαίνισης 100 διαμερισμάτων, 70 στο Δήμο Αθηναίων και 30 στο Δήμο Θεσσαλονίκης, καθώς και δαπάνες τεχνικής συνδρομής με συνολικό προϋπολογισμό 1.642.628 ευρώ για περίπου 220 ωφελούμενους.

Φορείς υλοποίησης του έργου είναι η ΕΑΤΑ Α.Ε. και η ΜΑΘ Α.Ε. αντίστοιχα. Έχουν υπογραφεί οι απαιτούμενες προγραμματικές συμβάσεις με τους Φορείς και έχουν εκδοθεί οι σχετικές Αποφάσεις ένταξης των έργων στο ΠΔΕ.

Σύμφωνα με το αναθεωρημένο ΤΑΑ, το ορόσημο πληρωμής του έργου προβλέπεται για το πρώτο εξάμηνο 2025, οπότε και προβλέπεται η ολοκλήρωση της ανακαίνισης των διαμερισμάτων.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ